

คู่มือการจัดการความรู้

เทคนิคการเลือกหัวข้อ และพัฒนาตำราตรงวิจัย

คณะกรรมการการจัดการความรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปีการศึกษา 2561

คำนำ

คณะกรรมการการจัดการความรู้ คณะศึกษาศาสตร์ได้ประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นด้านการวิจัย ในหัวข้อ “เทคนิคการเลือก หัวข้อและพัฒนาเค้าโครงวิจัย” และได้จัดทำคู่มือการจัดการความรู้ โดยมีความมุ่งหวังให้คณาจารย์จากทุกภาควิชาในคณะศึกษาศาสตร์ และต่างคณะ ได้เข้าถึงความรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไป ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลด้านการวิจัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คณะกรรมการการจัดการความรู้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการจัดการความรู้ด้านการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อคณาจารย์ และผู้สนใจ ในการนำไปเป็นเครื่องมือในการทำวิจัยเพื่อให้บรรลุผลต่อไป

คณะกรรมการการจัดการความรู้

คณะศึกษาศาสตร์

เมษายน 2562

เทคนิคการเลือกหัวข้อและพัฒนาเค้าโครงวิจัย

คณะศึกษาศาสตร์ ได้ให้ความสำคัญกับการค้นคว้าวิจัย การได้รับการสนับสนุนด้านทุนวิจัยจากหน่วยงานภายในและภายนอก การสร้างองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย เพื่อใช้ในการพัฒนา ด้านการเรียนการสอน การขอตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ ในคณะ และการพัฒนาตนเองเพื่อการศึกษาต่อ ตลอดจนเมื่องานวิจัย เสร็จสิ้น การตีพิมพ์เผยแพร่ และการนำเสนอผลงาน ณ การประชุม วิชาการทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เป็นสิ่งที่นักวิจัยต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัยพบว่า ปัญหาของ นักวิจัยรุ่นใหม่ คือการคิดหาหัวข้อวิจัย ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ มีภาควิชาที่มีศาสตร์ที่แตกต่างหลากหลาย ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของคณะกรรมการจัดการความรู้พบว่า อาจารย์แต่ละท่านได้มีเทคนิค ในการเลือกหัวข้อวิจัยที่แตกต่างกัน เช่น เลือกจากปัญหาหลัก ที่เกิดในพื้นที่หรือองค์กร การค้นคว้าจากรวบรวมที่เกี่ยวข้อ หรือจากสภาพปัญหาในหน่วยงาน เป็นต้น

ดังนั้นในการเลือกหัวข้อวิจัย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการดำเนินการวิจัยอย่างมีคุณภาพ

ความหมายของการวิจัย

การวิจัยคือกระบวนการเสาะแสวงหาความจริงให้เป็นที่ปรากฏ โดยธานินทร์ ศิลป์จารุ (2551) ได้กล่าวถึงความหมายของการวิจัย หมายถึง ประเด็นหรือคำถามที่ต้องผ่านกระบวนการแสวงหาคำตอบ อย่างมีหลักวิชา และมีวิธีการที่น่าเชื่อถือ จนได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้อง โดยมีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่

1. มีประเด็นที่ต้องการแสวงหาคำตอบ
2. ผ่านกระบวนการแสวงหาคำตอบที่เชื่อถือได้
3. ได้มาซึ่งคำตอบที่มีความถูกต้องแม่นยำ
4. ผลประโยชน์ที่ได้รับจะต้องคุ้มค่า

ราชบัณฑิตยสถาน (2538) ได้ให้ความหมายของการวิจัย หมายถึง การค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา

อย่างไรก็ตาม จากการจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย พบว่า ปัญหาของนักวิจัยรุ่นใหม่ คือการคิดหาหัวข้อวิจัย ซึ่งเป็นลำดับขั้นแรกของการทำวิจัย โดยใน **ขั้นที่ 1** การเลือกหัวข้องานวิจัย และกำหนดประเด็นปัญหา **ขั้นที่ 2** กำหนดวัตถุประสงค์งานวิจัย **ขั้นที่ 3** กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง **ขั้นที่ 4** การเลือกและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย **ขั้นที่ 5** เก็บรวบรวมข้อมูล **ขั้นที่ 6** วิเคราะห์และแปลผลข้อมูล และ **ขั้นที่ 7** เขียนรายงานการวิจัย (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551)

การเลือกหัวข้อวิจัย

ผู้วิจัยจะต้องกำหนดหัวข้องานวิจัยที่ต้องการทำเป็นลำดับแรก โดยการเลือกหัวข้อวิจัย สามารถค้นคว้าหรือพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

1. เลือกหัวข้อมาจากความสนใจในปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาจากการทำงานในหน่วยงาน
2. การอ่านจากเอกสาร หรือ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านพลาสมาแม่เหล็กหรือสุขศึกษา สามารถศึกษาจากรายงานขององค์การอนามัยโลก (WHO) นำมาเป็นประเด็นแล้วเจาะลงมายังประเทศไทย เช่น รายงานจากกระทรวงสาธารณสุข
3. ทุนวิจัย โดยสามารถแบ่งได้เป็น
กลุ่มที่ 1 ใช้ทุนวิจัยของตนเอง หรือในหน่วยงานต้นสังกัด
กลุ่มที่ 2 ทำวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ หรือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
4. การคิดหาหัวข้อวิจัย เกิดจากความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตนเอง และพึงตระหนักว่างานวิจัยคือการได้มาซึ่งข้อความรู้ใหม่ จะทำให้มีมุมมองในการทำวิจัยที่หลากหลายขึ้น

หลักเกณฑ์การเลือกหัวข้องานวิจัย

1. เลือกจากความสนใจของตนเอง ความถนัด ความเชี่ยวชาญ ในศาสตร์หรือสาขาของตนเอง
2. พิจารณาความเหมาะสมในเรื่องของ เวลา งบประมาณ
3. เลือกปัญหาที่มีความน่าสนใจ หรือที่น่าสนใจที่อยู่ความสนใจ ในปัจจุบันมาทำวิจัย เช่น การนำ Infographic มาทำเกี่ยวกับ Application บนสมาร์ทโฟนเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของบัณฑิต ในงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร เป็นต้น
4. การเลือกปัญหาจากแหล่งทุนวิจัย มีข้อควรพิจารณา คือ

4.1 **ทุนส่วนตัวหรือทุนจากหน่วยงานต้นสังกัด** พิจารณาความเหมาะสมในเรื่องของเวลา งบประมาณ เนื่องจากทุนที่ได้จากต้นสังกัดจะมีเรื่องเวลาเป็นตัวเร่งรัดต้องทำวิจัยเสร็จ และส่งเล่มวิจัยฉบับสมบูรณ์ภายใน 1 ปีงบประมาณ เพื่อสามารถเบิกจ่ายได้โดยไม่ล่าช้า หรือสามารถขยายระยะเวลาวิจัยได้ 2 ช่วง

4.2 **ทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก** เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ หรือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย กลุ่มนี้เน้นการวิจัยที่เป็นโครงการชุด มากกว่าโครงการเดี่ยว มีการกำหนดกรอบหัวข้อวิจัยอย่างชัดเจนและควรมีการบูรณาการในศาสตร์ต่าง ๆ ในงานวิจัย ส่วนการหาหัวข้อจากแหล่งทุนภายนอกนั้น ต้องพิจารณาปัจจัยรอบด้าน โดยเฉพาะส่วนของผลลัพธ์ ผลผลิต การนำไปถ่ายทอด

ผู้ชุมชน และการบูรณาการในศาสตร์ที่ใกล้เคียงกัน โดยใช้วิธี
ที่เป็นที่ต้องการของตลาด เช่น e - learning , mobile
learning, blended learning, smart classroom, smart
education, Google application มาพัฒนางานวิจัยต่อไป
(คณะกรรมการการจัดการความรู้ คณะศึกษาศาสตร์, 2561)

ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)

ในการคิดหัวข้อวิจัยของนักวิจัยนั้น สามารถดำเนินตามกรอบ
ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี โดยสภานโยบายวิจัย
และนวัตกรรมแห่งชาติ (2560) ได้กำหนดร่างยุทธศาสตร์การวิจัย
และนวัตกรรม 20 ปี ประกอบไปด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. **ยุทธศาสตร์ที่ 1** การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างความมั่งคั่ง
ทางเศรษฐกิจ
2. **ยุทธศาสตร์ที่ 2** การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาทางสังคม
และสิ่งแวดล้อม
3. **ยุทธศาสตร์ที่ 3** การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างองค์ความรู้
พื้นฐานของประเทศ
4. **ยุทธศาสตร์ที่ 4** การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และระบบ
วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

เมื่อนักวิจัยหน้าใหม่หรือผู้วิจัย ได้กรอบแนวคิดในการเลือกหัวข้อวิจัยและตั้งหัวข้อปัญหาวิจัย เพื่อดำเนินการวิจัยให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการจัดการความรู้ คณะศึกษาศาสตร์. (2561). รายงานโครงการ
เสวนาการจัดการความรู้ คณะศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2561. สืบค้นเมื่อ 8
เมษายน 2562, จาก [http://www.edu.ru.ac.th/images/edu_KM/005-
KM-03042562.pdf](http://www.edu.ru.ac.th/images/edu_KM/005-KM-03042562.pdf)
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS.
นนทบุรี: เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์
ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด.
- สภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (2560). ร่างยุทธศาสตร์การวิจัยและ
นวัตกรรม 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579). สืบค้นเมื่อ 8 เมษายน 2562,
จาก [https://www.nrct.go.th/Portals/0/Document/strategy60-
79completecompressed.pdf](https://www.nrct.go.th/Portals/0/Document/strategy60-79completecompressed.pdf)